

Indoor environment and human exposure to BFRs

You are not just
what you eat 😊

Line Småstuen Haug
Norwegian Institute of Public Health

Outline

- Introduction to exposure assessment
- Design of our study
- Considerations - dust and air sampling
- Our preliminary results
- Results from other studies
- Take home messages

Risk assessment

Hazard
identification

Dose-response
determination

Exposure
assessment

Risk
characterisation

Exposure assessment

Internal dose

- Measure chemicals in biological matrices such as blood, breast milk, urine (biomonitoring)
- Combine with knowledge on distribution in the body
- Calculate body burden (total amount in the body)

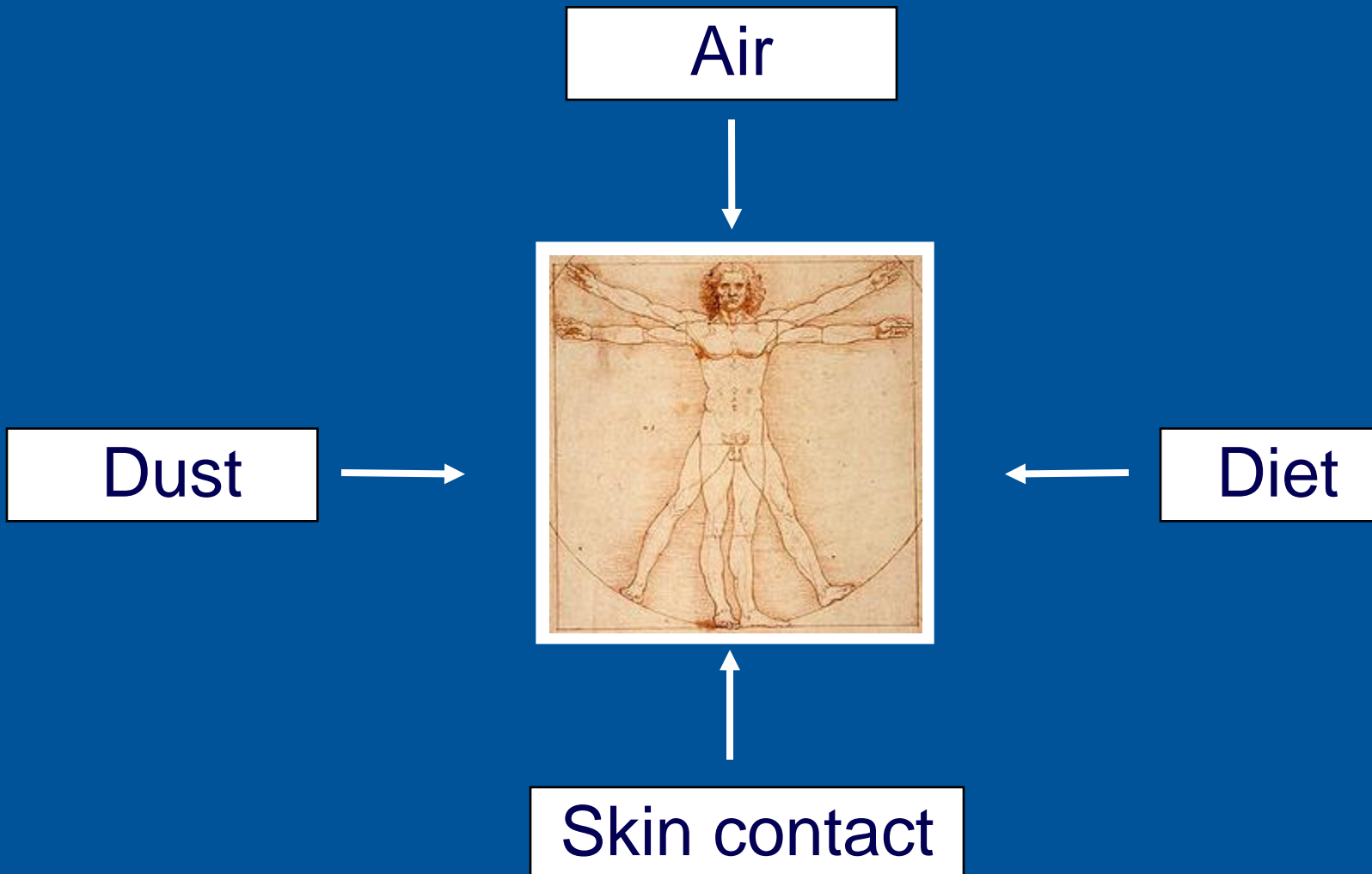
- Integrated exposure over time
- Take individual differences into consideration (e.g. age and gender)

External dose

- Measuring concentrations in delivering media, e.g. food and dust
- Combine with exposure factors (e.g. food consumption or inhalation rate)
- Calculate total intake

- Compare different exposure pathways
- Important for selecting appropriate actions

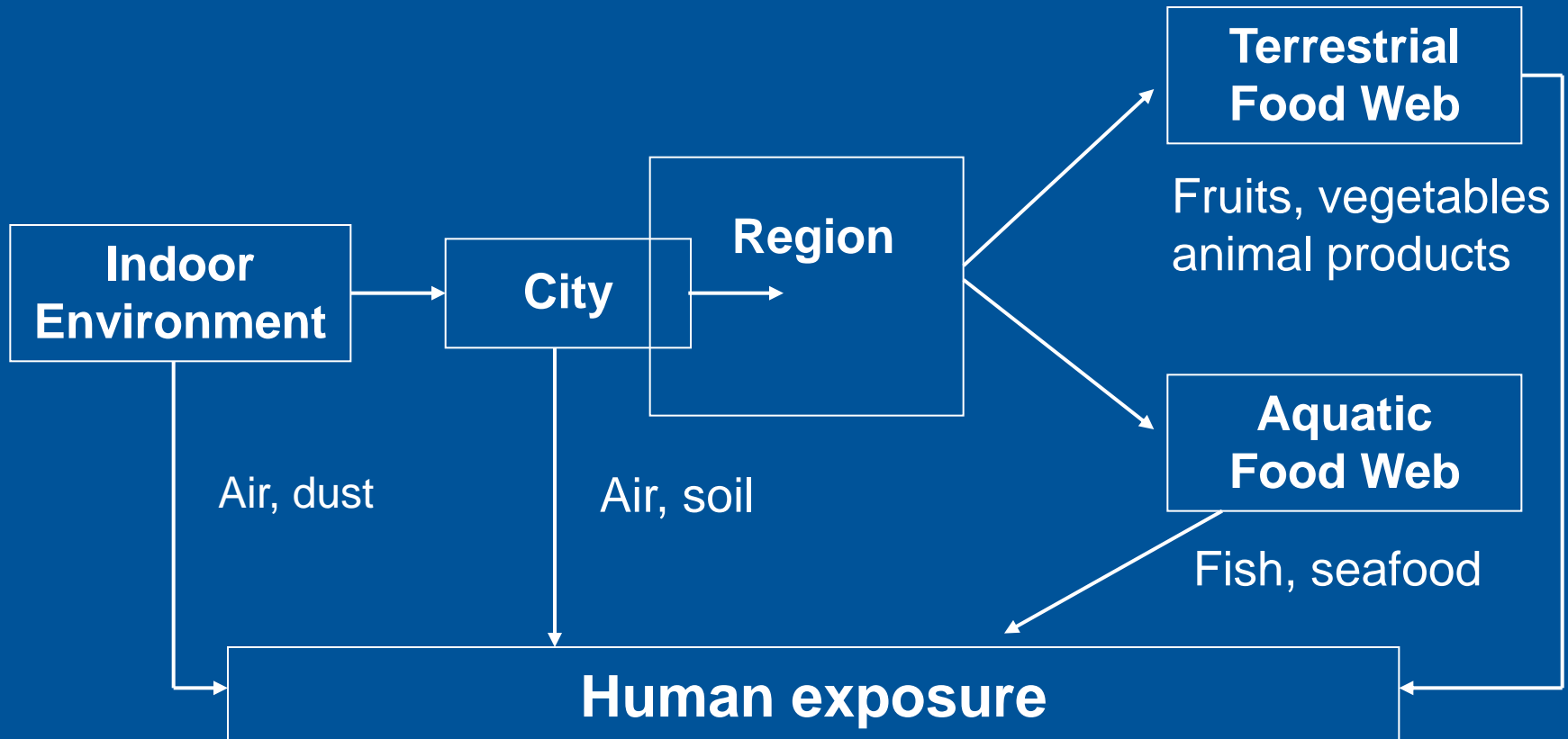
Exposure assessment

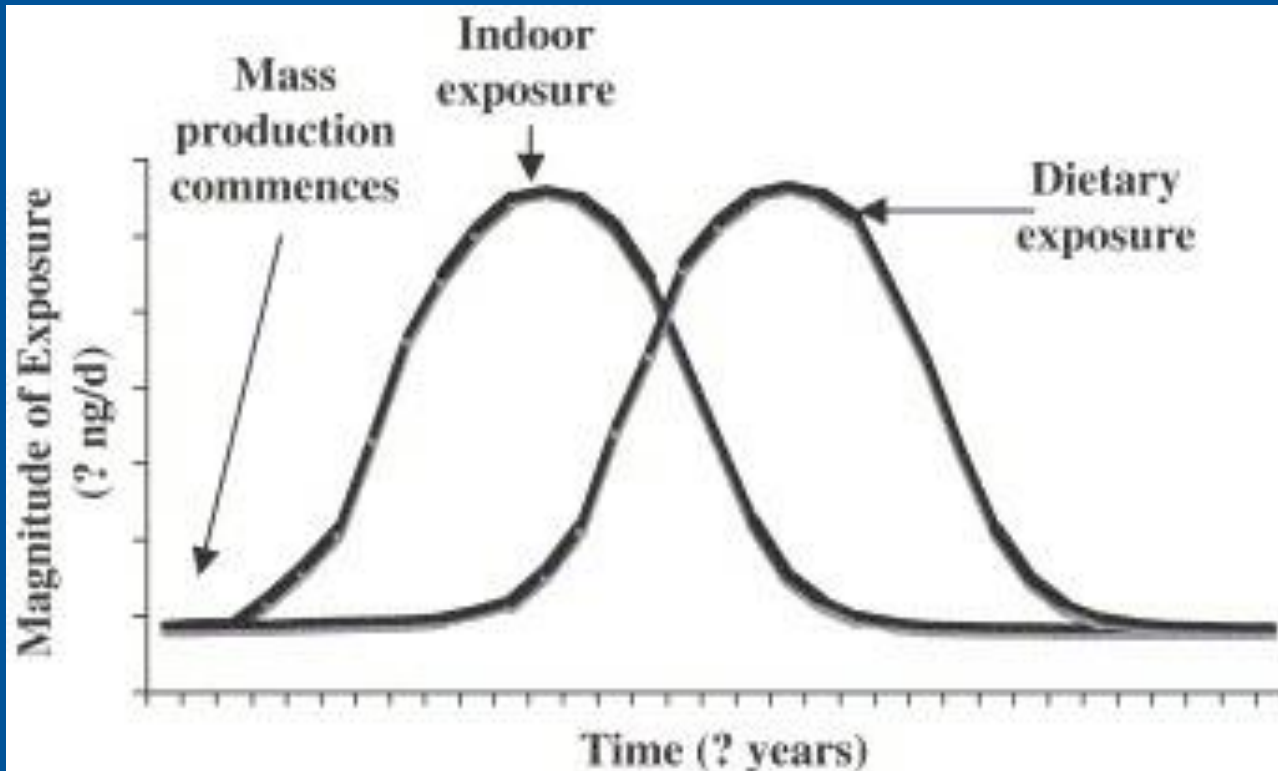
Why focus on the indoor environment?

- For traditional POPs consumption of food is main exposure route
- Concentrations of PBDEs higher in serum from the US than from Europe
- PBDE concentrations in food from US similar to that from Europe
- PBDEs have been used in large quantities indoors

Conceptual model of sources, pathways and exposure to POPs

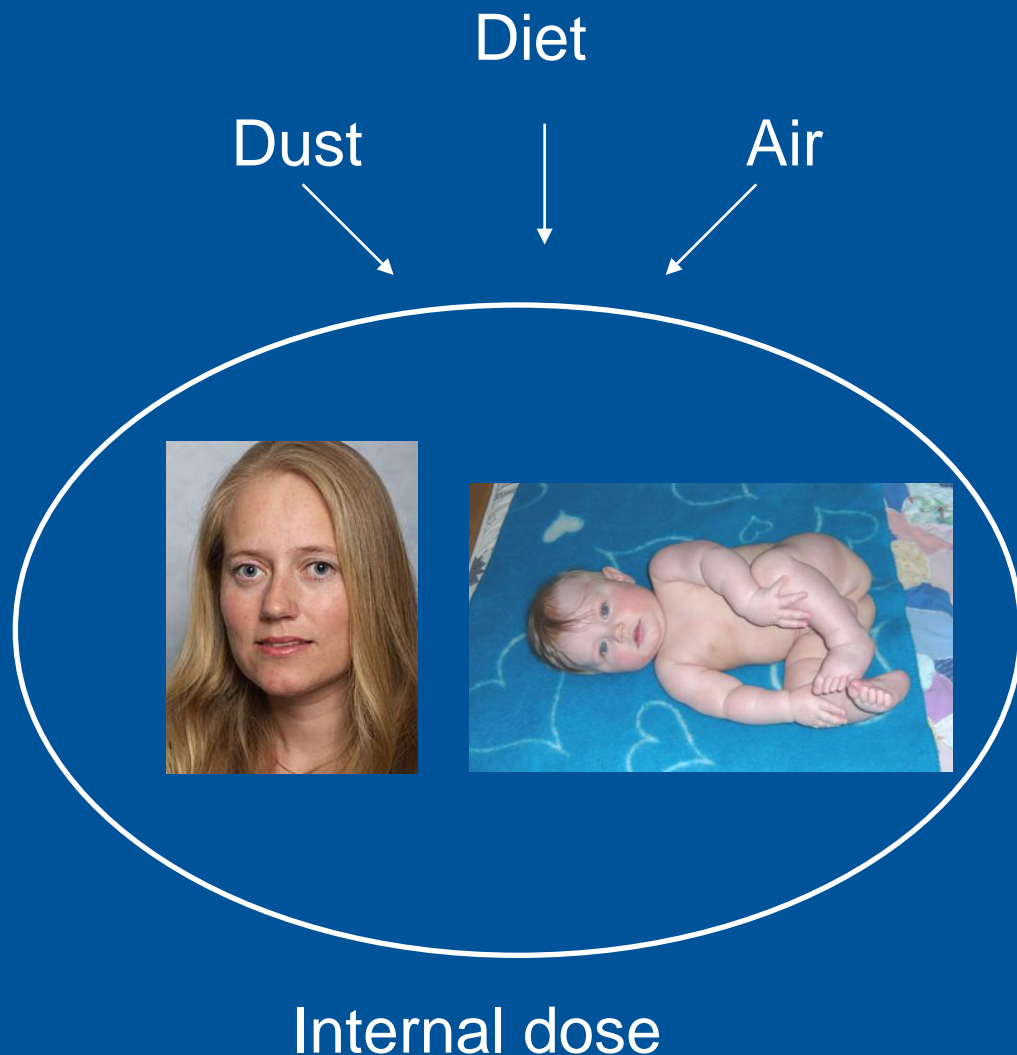
Exposure to POPs

Harrad and Diamond. Atmospheric Environment, 40, (2006), 1187-1188

Principal objective

To characterise different human exposure pathways of BFRs and PFCs by comparing estimates of exposure from diet, indoor air and house dust with biomarkers of exposure

The BROFLEX study

questionnaire

Sperreskjema for deltakere

Konfidensialitet

Navn: _____ Fødselsdato (ddmmåååå): _____

Adresse: _____ Dato: _____

Hvor mange personer bor i boligen? _____

Antall voksne _____ Antall barn _____ Barnas alder: _____

Hvilken type bolig bor du i? (Svare ved de som passer)

Boligtipe: _____ Leilighet _____ Enebolig/etasje nr. _____

Hvor lenge har du bodd i boligen? _____ år

Har du boligen bygget? _____ (Ja/Nei)

Hvor stor er boligen? _____ (m²)

Tilskutt _____ kvm. Stue _____ kvm. Øst/sørvest _____ kvm.

Er det ventilasjonsanlegg i boligen? _____ (Ja/Nei)

Hvordan varmes boligen opp? (Svare ved de som passer)

Generelt Elektrisk Varmepumpe Olfenforbrenning

dust

air

beverages

food

questionnaire

Spørreskjema 1

Respondent skal besvare for en familie. Det er derfor viktig at du legger inn alle tilgjengelige opplysninger.

1. Hvilket år ble du født? _____

2. Hvilket år ble du født? _____

3. Hvilket år ble du født? _____

4. Hvilket år ble du født? _____

5. Hvilket år ble du født? _____

6. Hvilket år ble du født? _____

7. Hvilket år ble du født? _____

8. Hvilket år ble du født? _____

9. Hvilket år ble du født? _____

10. Hvilket år ble du født? _____

11. Hvilket år ble du født? _____

12. Hvilket år ble du født? _____

13. Hvilket år ble du født? _____

14. Hvilket år ble du født? _____

15. Hvilket år ble du født? _____

16. Hvilket år ble du født? _____

17. Hvilket år ble du født? _____

18. Hvilket år ble du født? _____

19. Hvilket år ble du født? _____

20. Hvilket år ble du født? _____

21. Hvilket år ble du født? _____

22. Hvilket år ble du født? _____

23. Hvilket år ble du født? _____

24. Hvilket år ble du født? _____

25. Hvilket år ble du født? _____

26. Hvilket år ble du født? _____

27. Hvilket år ble du født? _____

28. Hvilket år ble du født? _____

29. Hvilket år ble du født? _____

30. Hvilket år ble du født? _____

31. Hvilket år ble du født? _____

32. Hvilket år ble du født? _____

33. Hvilket år ble du født? _____

34. Hvilket år ble du født? _____

35. Hvilket år ble du født? _____

36. Hvilket år ble du født? _____

37. Hvilket år ble du født? _____

38. Hvilket år ble du født? _____

39. Hvilket år ble du født? _____

40. Hvilket år ble du født? _____

41. Hvilket år ble du født? _____

42. Hvilket år ble du født? _____

43. Hvilket år ble du født? _____

44. Hvilket år ble du født? _____

45. Hvilket år ble du født? _____

46. Hvilket år ble du født? _____

47. Hvilket år ble du født? _____

48. Hvilket år ble du født? _____

49. Hvilket år ble du født? _____

50. Hvilket år ble du født? _____

51. Hvilket år ble du født? _____

52. Hvilket år ble du født? _____

53. Hvilket år ble du født? _____

54. Hvilket år ble du født? _____

55. Hvilket år ble du født? _____

56. Hvilket år ble du født? _____

57. Hvilket år ble du født? _____

58. Hvilket år ble du født? _____

59. Hvilket år ble du født? _____

60. Hvilket år ble du født? _____

61. Hvilket år ble du født? _____

62. Hvilket år ble du født? _____

63. Hvilket år ble du født? _____

64. Hvilket år ble du født? _____

65. Hvilket år ble du født? _____

66. Hvilket år ble du født? _____

67. Hvilket år ble du født? _____

68. Hvilket år ble du født? _____

69. Hvilket år ble du født? _____

70. Hvilket år ble du født? _____

71. Hvilket år ble du født? _____

72. Hvilket år ble du født? _____

73. Hvilket år ble du født? _____

74. Hvilket år ble du født? _____

75. Hvilket år ble du født? _____

76. Hvilket år ble du født? _____

77. Hvilket år ble du født? _____

78. Hvilket år ble du født? _____

79. Hvilket år ble du født? _____

80. Hvilket år ble du født? _____

81. Hvilket år ble du født? _____

82. Hvilket år ble du født? _____

83. Hvilket år ble du født? _____

84. Hvilket år ble du født? _____

85. Hvilket år ble du født? _____

86. Hvilket år ble du født? _____

87. Hvilket år ble du født? _____

88. Hvilket år ble du født? _____

89. Hvilket år ble du født? _____

90. Hvilket år ble du født? _____

91. Hvilket år ble du født? _____

92. Hvilket år ble du født? _____

93. Hvilket år ble du født? _____

94. Hvilket år ble du født? _____

95. Hvilket år ble du født? _____

96. Hvilket år ble du født? _____

97. Hvilket år ble du født? _____

98. Hvilket år ble du født? _____

99. Hvilket år ble du født? _____

100. Hvilket år ble du født? _____

n = 41

XRF measurements

blood

breast milk

XRF measurements

- Measuring elements by x-ray fluorescence
- Br found in electronics – probably BFRs
- Previous studies have not found associations between dust concentrations and number of e.g. electronics
- Associations between XFR results and PBDE concentrations dust in had previously been found*
- Screening to see if some living rooms are likely to have more BFRs in the indoor environment than others

* *Allen et al. Environ. Sci. Technol. 42, (2008), 4222-4228*

XRF results

> 200 000

ppm Br	Number of measurements
< 1000	269
1000 - 10000	69
>100000	66

	ppm Br
Charger to portable CD player	200000
DVD player	210000
TV	250000
Radio	260000
DVD player	260000
Fiberoptic coupling-box	260000
TV	290000

Dust sampling

- What type of dust is most relevant for human exposure?

Vacuum cleaner bags

- Integrated exposure over time
- Easy
- Do not know where sample has been collected
- Carry-over

Filter collection

- Short interval
- Resource intensive
- Easier to standardise
 - Floor dust vs settled dust
 - Standardised area?

Indoor air sampling

Active sampling

- Short interval
- Pumps makes noise
- Collects small particles

Passive sampling

- Integrated exposure over time
- Takes a long time to collect enough air
- Uptake rate
- Collects “only” gas-phase

Assumptions for estimating intakes

- Dust ingestion rate of 50 mg/day¹
- Infants of 6 months weighing 7 kg, consuming 700 ml breast milk per day (3.1% fat)

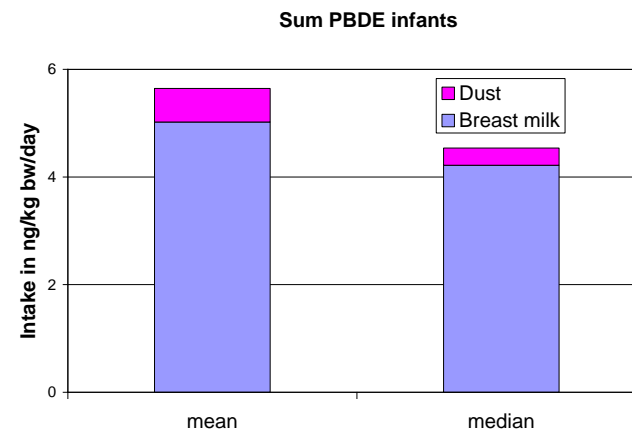
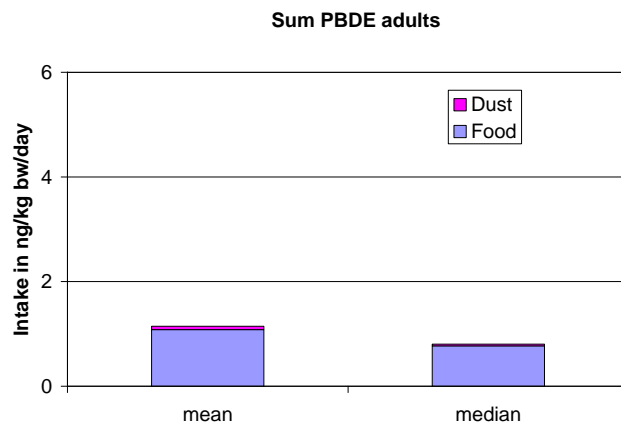
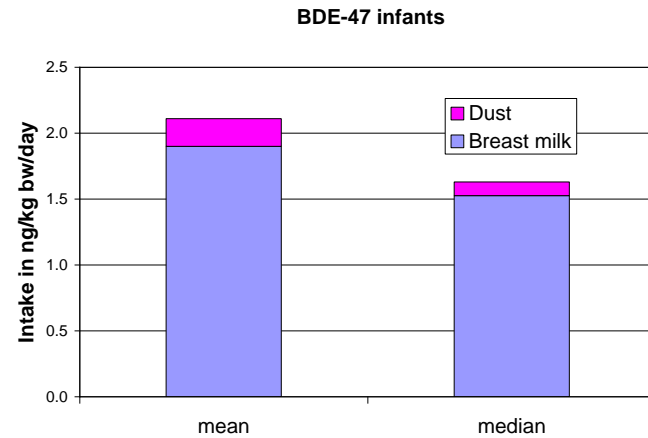
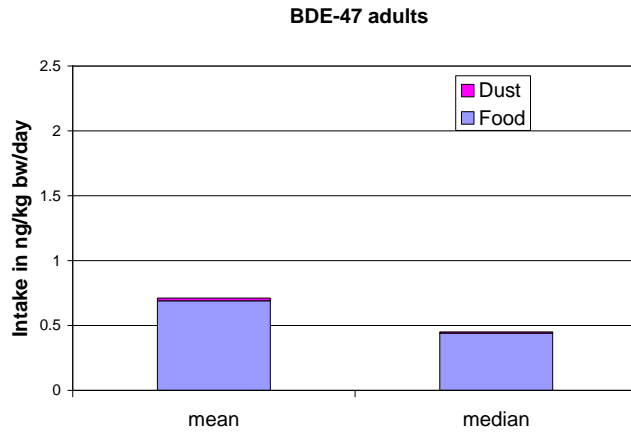
Individual food intakes not yet calculated, values from group of Norwegians exposed to background contaminated food are used³

¹EPA, 1997.

²Egeghy and Lorber. *J Expo Sci Environ Epidemiol* (2010) 1-19.

³Knutsen et al. *Mol Nutr Food Res*, 52 (2008) 217-227.

Estimated intakes

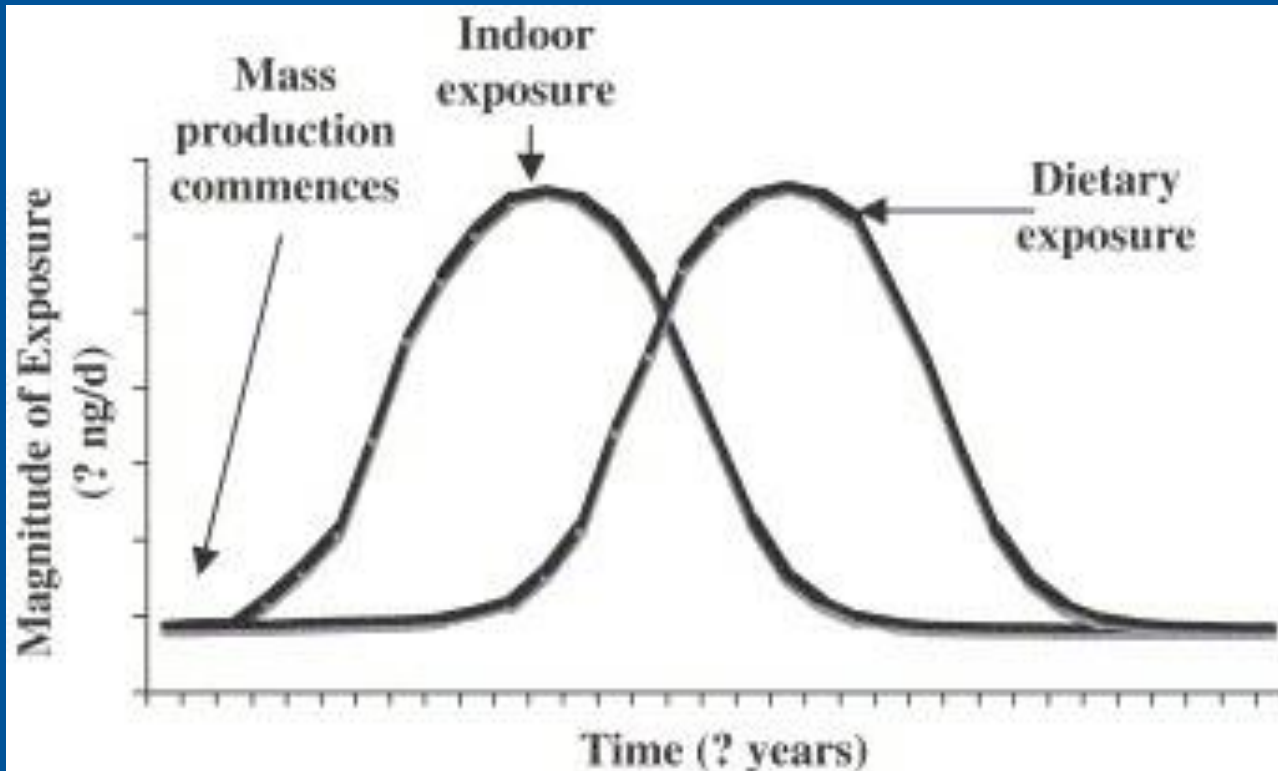

Exposure of Americans

Table 3. Adult exposure intakes for all congeners and pathways, and predicted body burdens compared against measured congener concentrations in blood and milk.

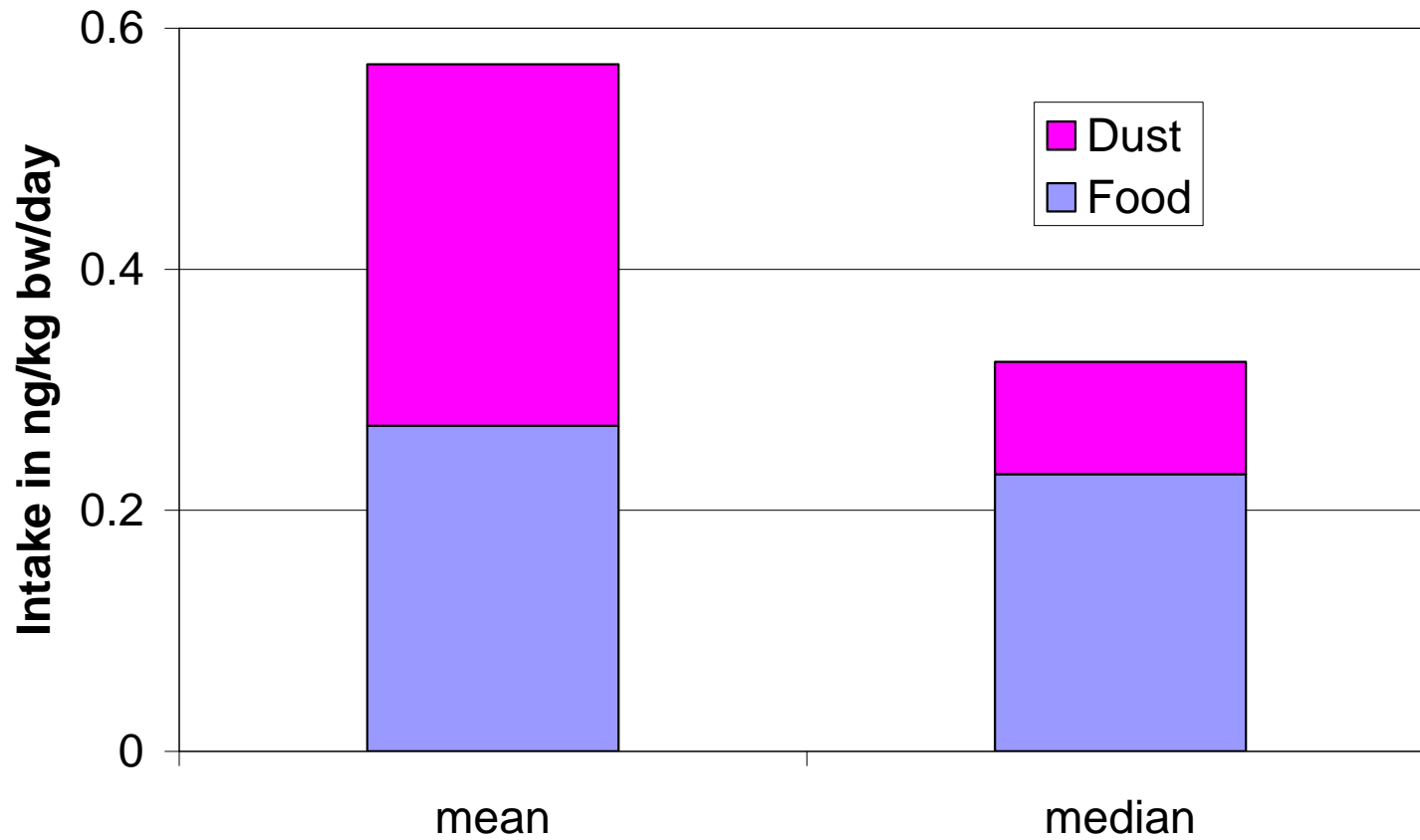
Description	28	47	99	100	138	153	154	183	209	Total	Fraction
I. Exposure Pathway											
						ng/day					
Water ingestion	<0.01	0.06	0.04	0.01	<0.01	0.01	<0.01	0.01	0.09	0.2	<0.01
Soil/dust ingestion	— ^a	81.3	102.9	39.9	7.9	10.7	6.9	2.9	104.8	357.3	0.66
Soil/dust dermal contact	—	19.5	24.7	9.6	1.9	2.6	1.7	0.7	25.2	85.9	0.16
Inhalation	0.3	2.2	1.0	0.2	—	0.1	0.2	<0.01	1.5	5.5	0.01
Shellfish ingestion	—	13.7	4.6	3.4	—	—	—	—	—	21.7	0.04
Finfish ingestion	0.4	7.0	2.0	1.5	0.01	0.2	0.6	0.02	1.0	12.7	0.02
Beef ingestion	1.0	2.5	2.0	0.3	<0.01	0.3	0.2	0.1	0.2	6.6	0.01
Pork ingestion	—	1.2	1.9	0.2	0.02	0.3	0.2	0.1	0.3	4.2	0.01
Poultry ingestion	0.01	2.1	4.2	1.1	0.1	0.7	0.04	0.1	4.2	12.6	0.02
Other meats	0.2	1.6	2.3	0.4	0.03	0.4	0.1	0.1	1.2	6.3	0.01
Milk ingestion	0.04	5.3	5.3	0.9	0.01	0.7	0.4	0.4	7.0	20.1	0.04
Dairy ingestion	0.01	1.7	1.7	0.3	—	0.2	0.1	0.1	2.2	6.3	0.01
Eggs ingestion	<0.01	0.3	0.7	0.1	<0.01	0.1	0.1	<0.01	0.2	1.5	<0.01
Total	2.0	138.5	153.3	57.9	10.0	16.3	10.5	4.5	147.9	540.9	
Fraction	<0.01	0.26	0.28	0.11	0.02	0.03	0.02	0.01	0.27		

Exposure to POPs

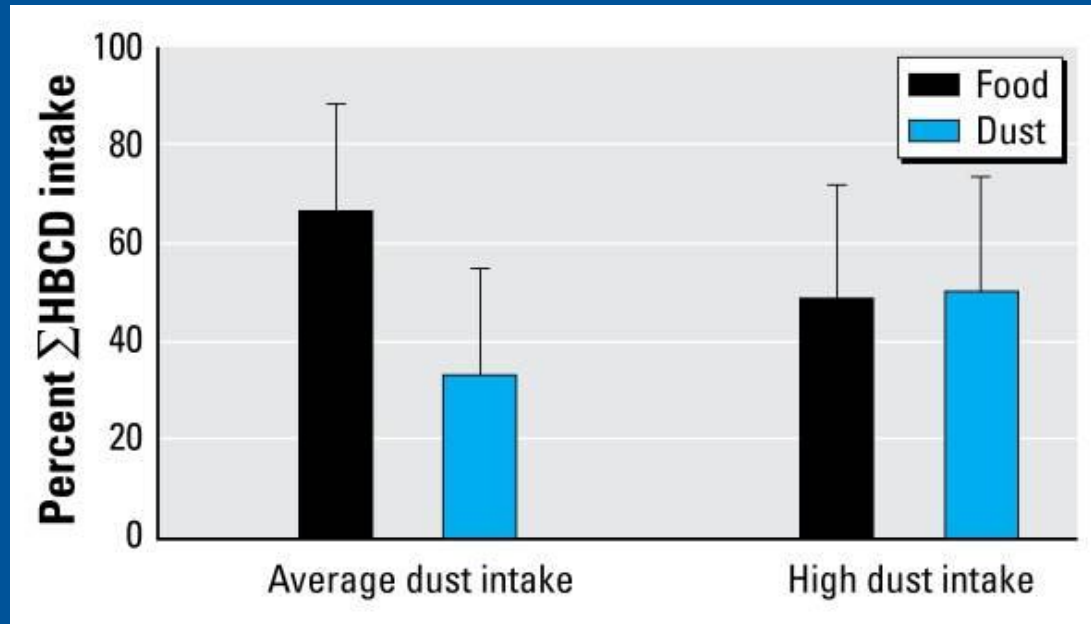

Harrad and Diamond. Atmospheric Environment, 40, (2006), 1187-1188

HBCD adults

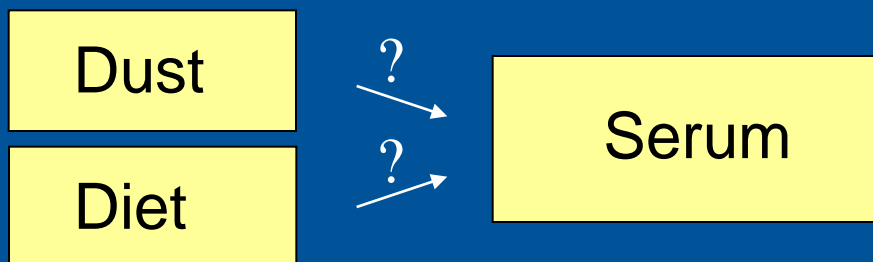

Intake of HBCD in adults from Belgium

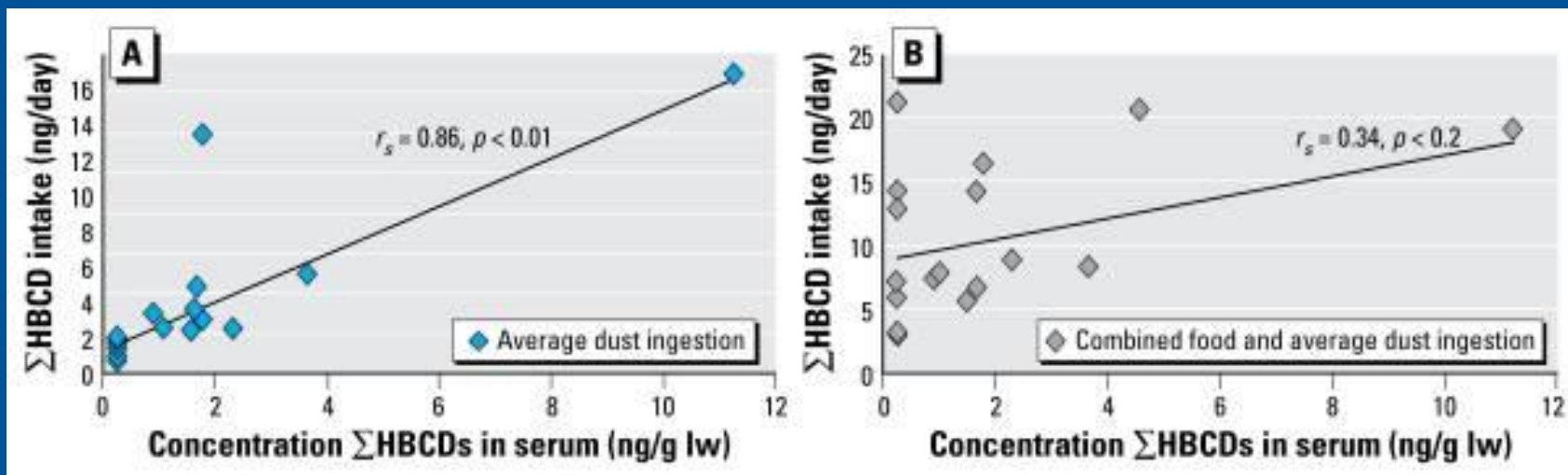
Roosens et al. Environ Health Perspect. 117,(2009),1707-12

Does intake of HBCD from house dust or diet affect the serum level?

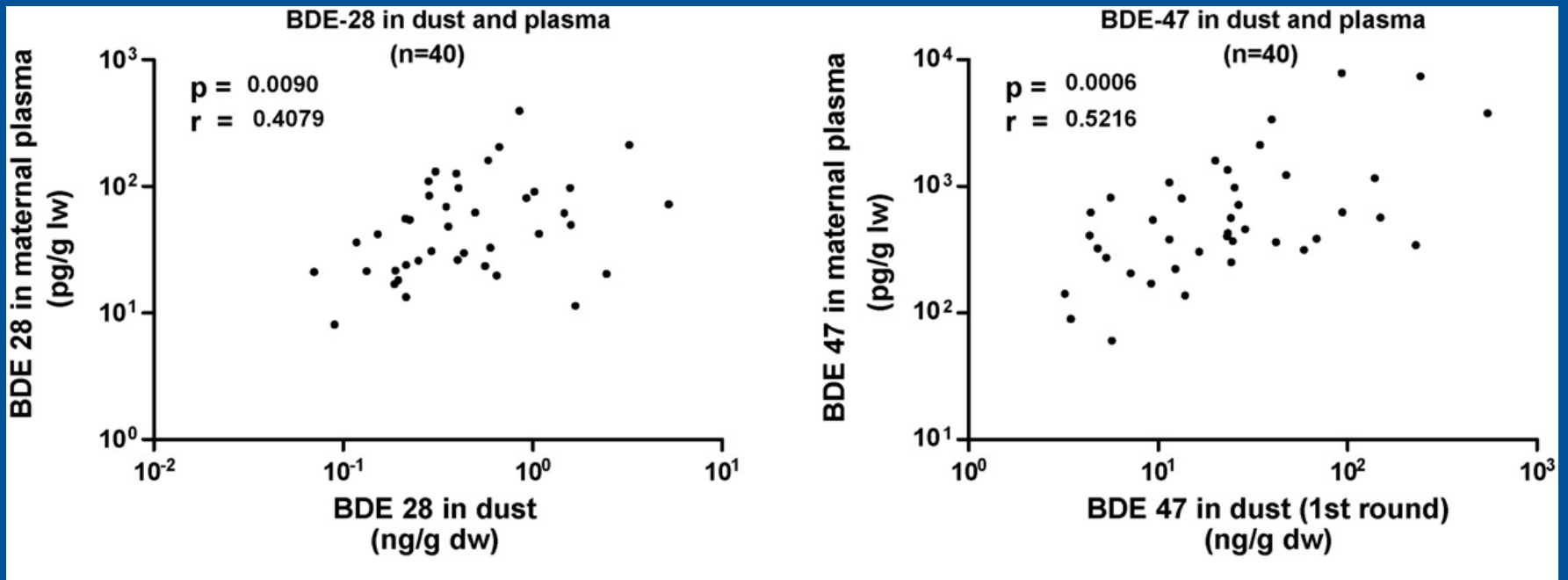
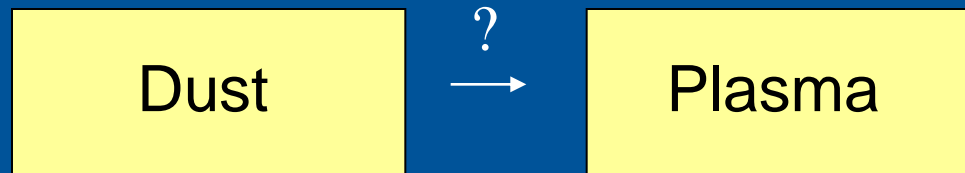
Intake from dust

Intake from dust and diet

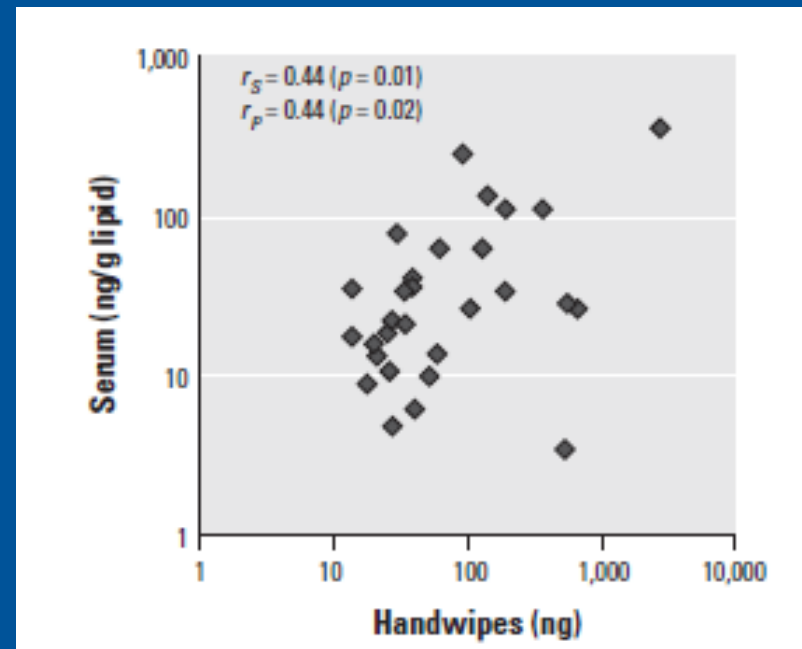
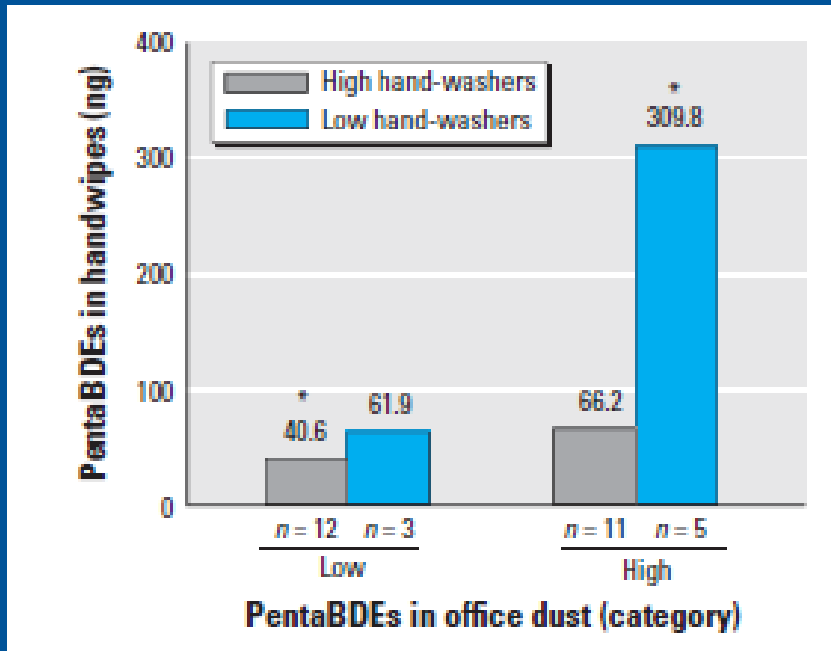
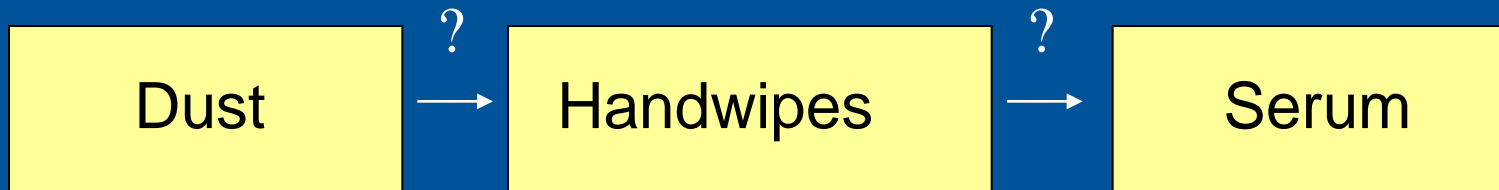

Do the concentrations of PBDEs in house dust affect the plasma level?

Do the concentrations of PBDEs in the indoor environment affect the serum level?

Take home message nr 1

Knowledge on the importance of different exposure pathways is important for selecting appropriate actions to minimise exposure.

Take home message nr 2

The indoor environment can be an important exposure pathway for several POPs and especially for those that are

- used in large quantities indoors
- not yet banned or restricted

Take home message nr 3

The relative importance of each exposure pathway might vary a lot between individuals do to

- Variability in conc. in delivering media
- Variability in the exposure factors

Acknowledgements

- **The participants!**
- **Norwegian Institute of Public Health**
Cathrine, May, Sharon and Georg
- **Norwegian Institute for Air Research**
Sandra and Martin
- **The Research Council of Norway**

